

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

R. D. GERMANĂ

În anul 1981 au continuat cercetările în țara prietenă. În Arhivele Centrale de Stat din Merseburg și Direcția Arhivelor Centrale de Stat din Potsdam am aflat un număr însemnat de documente referitoare la perioada 1542—1918.

La Merseburg au fost cercetate fondurile Ministerului Afacerilor Străine cu subdiviziunile Gesandtschaft Londra, Petersburg, Turin II, Viena, Turcia, care conțin corespondența consulară și diplomatică germană din perioada constituirii statului național român modern.

Tot aici au fost depistate și aduse în țară, sub formă de xerografii, documente din perioada evului mediu referitoare la relațiile dintre domnul Moldovei Petru Rareș și principele elector Ioachim de Brandenburg, șeful expediției cruciate proiectate în 1542 împotriva turcilor, câteva scrisori ale domnului Moldovei Gheorghe Ștefan, aflat în exil la Stettinul Vechi în urma mazzilirii sale de către turci în 1658, adresate, între anii 1662—1665, marelui elector Frederic-Wilhelm de Brandenburg.

Un mare număr de documente se referă la operațiunile militare purtate pe teritoriul Principatelor române în timpul războiului ruso-turc (1806—1812). În ce privește soarta Moldovei și Munteniei în acest conflict, în contextul războaielor napoleoniene, semnificativ este raportul din 12 decembrie 1806 trimis de Senfft de Pilsach, ambasadorul Prusiei la Viena, Ministerului de Externe din Berlin. Ambasadorul relatează că Rusia a ocupat Moldova sub pretextul „prevenirii unui atac pe Nistru”, considerând totodată că „Principatele române sînt un gaj suficient pentru a proba sinceritatea Porții”. Documentele din anul 1810, an cînd se punea problema încheierii păcii între Turcia și Rusia, arată dorința țarului Alexandru I de a ocupa provinciile danubiene ca o condiție sine-qua-non pentru încheierea tratatului de pace. Pretenția țarului de a lua principatele se sprijinea pe declarația făcută de Napoleon la Paris în 1809, care, vrînd să și-l apropie pe

Alexandru, spunea: „Aranjamentul cu Rusia trebuie să aibă la bază cedarea Moldovei și Valahiei de către Poartă, Rusiei”.

Ample informații despre desfășurarea războiului sus-menționat, despre luptele de la Hotin, Bender, Isaccea, Giurgiu și din Dobrogea ca și despre participarea unui corp de oaste român sub comanda generalului rus Isaev, care s-a distins în bătălia de la Malainița din iunie 1807, sînt consemnate în rapoartele diplomaților Prusiei.

Revoluția de la 1848—1849 din Moldova, Țara Românească și Transilvania este descrisă în rapoartele consulului prusian la Iași, Richthofen, trimise ambasadorului Prusiei la Constantinopol, contele Perponcher. În raportul din 21 iunie 1848 de la Iași, Richthofen a sesizat bine lupta românilor pentru unitatea lor națională consemnînd următoarele despre Adunarea națională de la Blaj: „Libertatea instituțiilor, desfășurarea netulburată a vieții naționale și, înainte de toate, integritatea tuturor românilor de același neam sînt lozincile care, la adunarea națională de la Blaj, au fost strigate neconținut confrăților lor din Moldova și Țara Românească”, de cei 1 200 000 de români din Transilvania și de românii din Bucovina.

În ce privește tendințele de expansiune ale Imperiului țarist, consulul prusian nota în același raport că, din toate manifestările inclusiv din cele ale consulului general Kotzebue, rezultă politica de împingere a graniței imperiului pînă la Siret. Concluzia consulului era că dacă Poarta nu va interveni atunci ea își va pierde chiar și dominația nominală asupra Moldovei.

Situația politică din Principatele române în perioada premergătoare Unirii din 1859 este amply relatată de la Petersburg în rapoartele ambasadorului prusian Werther către Ministerul de Externe din Berlin. Astfel, Werther expunea în 1857 starea de spirit ce domnea în Moldova și Muntenia în perioada alegerilor în Divanul ad-hoc, intrigile provocate de Austria împotriva Unirii, falsificarea alegerilor în

Moldova de către caimacamul Vogoride sub influența Austriei, divergențele existente între Franța și Austria în problema unirii Principatelor române.

Doriința de unire a maselor populare din Moldova și Muntenia a fost bine sesizată de Ministerul de Externe din Berlin care, într-un ordin către contele Hatzfeld, ambasadorul prusian la Paris, nota că: „ideea de unire se bucură de o mare popularitate în rândul poporului” și că „un elan patriotic îi inspira acestuia ideea și speranța că prin acest mijloc se va fortifica unitatea sa”.

Tendința de independență a domnitorului Alexandru Ioan Cuza, analizată și manifestată în opinia publică internațională, și atitudinea românilor din afara granițelor statului național modern român, care aspirau la unitatea națională, au determinat Ministerul de Externe din Berlin să aprecieze în anul 1862 că „în Transilvania sînt 3 milioane de români care în cazul unui stat independent român de 8 milioane de români, ar privi numai spre unirea cu acesta”.

La Direcția Arhivelor Centrale de Stat din Potsdam au fost investigate fondurile Ministerului de Externe, Ministerului de Interne, Ministerului Economiei Reichului, Parlamentul Reichului — secția Presă, Biroul Helfferich, perioada 1868—1918.

Din fondul Ministerului de Externe ne-au reținut atenția rapoartele consulului german din Constanța referitoare la economia dobrogeană în perioada 1887—1906. Sînt redată: volumul mărfurilor exportate din România, importul pe țări, mișcarea vaselor, categoriile de nave (cu pinze și aburi) și totodată sînt prezentate situația căilor de comunicație, construcția podului de la Cernavodă, modernizarea portului Constanța, situația agriculturii și zootehniei.

Exportul de petrol al României prin portul Constanța în perioada 1904—1906 este reflectat în rapoartele anuale ale consumului german de aici. După datele pe care le transmitea la Berlin rezultă că în anul 1905 s-a exportat 63% din întreaga producție petroliferă.

În fondul Ministerului Economiei Reichului se găsesc numeroase date despre producția de țiței, benzină, uleiuri minerale din România în perioada 1857—1912 în zona petroliferă Prahova, Dimbovița, Buzău și Bacău.

Jefuirea bogățiilor naturale ale României, îndeosebi a petrolului și derivatelor sale, în timpul Administrației militare germane din România în pe-

rioadă 1916—1918, este reflectată în rapoartele Centralei pentru distribuerea petrolului, societate germană cu responsabilități în acest sens.

Investigațiile noastre au relevat încă o dată importanța pe care o au punctele de vedere cuprinse de documentele germane cu privire la istoria românilor în epoca modernă pentru cercetătorii din țara noastră.

ȘTEFAN MARINESCU
MIHAI CEAUȘU

În ianuarie 1982 am beneficiat din partea Academiei de Științe Sociale și Politice de un schimb de experiență în R. D. Germană, prilej cu care am avut posibilitatea să lucrez în arhivele din Potsdam și Dresda.

Consultarea evidențelor cu documentele aduse pînă în acel moment din țara prietenă, aflate la Direcția Generală a Arhivelor Statului din București, mi-a fost de un real folos în activitatea mea.

Un instrument de lucru foarte util, pe care de aceea țin să-l semnez, a fost fișierul existent la Arhivele Centrale din Potsdam, cuprinzînd fișe referitoare la istoria României reflectată de diferite fonduri arhivistice din acea instituție.

La Potsdam am consultat mai multe fonduri: Reichstag, Büro des Reichspräsidenten, Auswärtiges Amt, Reichsministerium des Innern, Reichsjustizministerium, Reichswirtschaftsministerium, Reichslandbund Presse Archiv, Kanzlei des Führers der NSDAP.

Documentele depistate se referă la chestiuni politice, financiare, de comerț, la raporturi economice româno-germane, la aspecte privind situația naționalităților conlocuitoare în România interbelică. Actele sînt rapoarte detaliate sau mai succinte ale ambasadei germane de la Viena despre realități românești, comentarii cu privire la unele legi din România, procese verbale ale Comisiei comune de justiție româno-germane, texte ale unor acorduri comerciale româno-germane, rapoarte de la Belgrad, sau ale ambasadei germane din București către cancelaria Führerului NSDAP cu privire la zona Balcanilor.

Mai multe dosare consultate, conținînd extrase din presa vremii, se referă la comerțul României cu Germania în intervalul 1919—1939 reliefînd momentele de tensiune economică dintre cele două țări (de ex conflictul

economic din 1925) ca și tratativele purtate pentru aplanarea lor.

Un cuprinzător dosar (nr. 3443) din fondul Reichsjustizministerium oferă date numeroase cu privire la raporturile comerciale ale României cu Germania între 1929—1932, oprindu-se cu precădere asupra acordului comercial româno-german din 18 iunie 1930. În cuprinsul dosarului (f. 196, 197) se găsesc câteva tabele interesante cu privire la importul și exportul din România către Germania și invers, întocmite pe baza datelor statistice românești, pe de o parte și germane, pe de altă parte. Din același fond mai semnalăm un dosar (nr. 7496) care cuprinde acte cu privire la comisia de judecată mixtă româno-germană, începând cu 21 iulie 1924, data primei ei ședințe.

Legea de unificare administrativă a României din 1925 a făcut obiectul unui raport din 20 octombrie 1925 al Ambasadei germane din București adresat Ministerului de Externe. Raportul cuprinde date statistice privind proporția sașilor în noile județe, raportată la situația anterioară elaborării legii, apreciindu-se că prin noua lege nu s-a produs o dispersare a sașilor. În același dosar (nr. 5940) din fondul Reichsministerium des Innern se găsește și un cuprinzător memoriu cu privire la situația șvabilor din Sătmăr, trimis la 30 decembrie 1925 de către Deutscher Schutzbund Ministerului Afacerilor Externe german. În memoriu se relevă politica de maghiarizare la care au fost supuși șvabii dină la 1 decembrie 1918, ca și posibilitățile de dezvoltare spirituală oferite de statul român.

Dosarul nr. 5 din fondul Kanzlei des Führers der NSDAP cuprinde printre altele o notă a Ambasadei germane din București din 25 septembrie 1935 cu privire la fostul ministru de finanțe Virgil Madgearu, și o alta de la Belgrad din 4 martie 1937 referitoare la raporturile din cadrul Micii Înțelegeri.

La Dresda am consultat fondurile : Aussenministerium și Sächsische Gesandtschaften. Sächsische Gesandtschaft in Wien.

Deși aceste fonduri au fost văzute de mai mulți istorici români, investițiile atente mi-au oferit câteva surprize plăcute. Astfel, un dosar care se referea la Ungaria (1916—1920), cuprinzând rapoarte ale Consulatului General al Saxoniei din Budapesta, conține acte care se refereau și la realități concrete din Transilvania anului

1919. Într-un raport din 4 aprilie 1919 se dau detalii despre organizarea Republicii Sfaturilor și politica ei față de Transilvania.

Alte acte se referă la tratatul de pace impus în 1918 României și provin de la Legațiile Saxoniei la München, Viena și Berlin. Interesante prin multitudinea aspectelor privind România sint comentariile Legației din München asupra celor 6 rapoarte întocmite de o misiune bavareză în România.

Stenogramele ședințelor Uniunii economice germano-austro-ungare din 31 mai și 1 iunie 1918 cuprind de asemenea referiri la situația României în urma păcii încheiate.

Un raport secret al Legației saxone din Viena din 12 mai 1918 făcea referiri la felul cum a receptat presa vieneză încheierea păcii cu România. Interesant este că ziarele muncitorești o apreciază ca o „Machtfrieden mit Annexionen“.

În cercetările mele m-am bucurat de tot sprijinul personalului științific de la cele două arhive, fiind înconjurat de o deosebită amabilitate și o sinceră prietenie, motiv pentru care le exprim mulțumirile mele.

GHEORGHE IANCU

R. F. GERMANIA

Cercetările întreprinse în anul 1981 la Arhiva Centrală a Statului din Stuttgart (Hauptstaatsarchiv), la Biblioteca Landului Württemberg din Stuttgart (Württembergische Landesbibliothek), la filiala din Frankfurt am Main a Arhivei Federale (Bundesarchiv-Aussenstelle Frankfurt am Main), la Arhiva Ministerului de Externe din Bonn (Politisches Archiv des Auswärtigen Amtes) și la Arhiva Militară Federală din Freiburg (Bundesarchiv-Militärarchiv) s-au concretizat prin depistarea unui mare număr de documente referitoare la problemele istoriei României; cele circa 6000 cadre-microfilm comandate de pe documentele depistate în arhivele și bibliotecile documentare din R.F.G. au drept ani extremi 1542—1920, respectiv 1944—1945.

La Stuttgart, în Arhiva Landului Württemberg, au fost cercetate: arhiva de război (Kriegsarchiv) a Landului (1504—1806); arhiva privind războaiele cu turcii (Türkenkriege) (1521—1792); arhiva relațiilor Württembergului cu statele străine (Beziehungen

zu auswärtigen Staaten (1543—1806) ; arhiva Cancelariei (Kanzleiarhiv) Casei regale de Württemberg (1866—1913) și arhiva Ministerului de Externe al regatului Württemberg (1880—1910), în care au fost depistate documente referitoare în cea mai mare parte la diferite aspecte ale relațiilor externe ale țării române și apoi ale României în contextul politicii internaționale, precum și la ilustrarea unor realități românești în cercurile politico-diplomatice de la Stuttgart și Viena. Din rândul acestor mărfuri documentare se cuvine scoasă în evidență scrisoarea inedită din 5 septembrie 1542, trimisă de Gheorghe Martinuzzi, episcop de Oradea, lui Ferdinand de Habsburg, în care se subliniază acțiunea ocultă de sprijinire a coaliției antiotomane de către domnul Țării Românești, Radu Paisie. Însemnătatea deosebită a scrisorii lui Martinuzzi rezidă și în faptul că se numără printre cele dintâi atestări ale datorinței domnilor munteni de a presta Porții obligații de căraușie în cazul unor expediții militare.

Un număr de trei rapoarte diplomatice inedite din anii 1621—1629 ale lui Johannes Pistorius, ambasadorul württemberghez la Viena, ilustrează, în viziunea unui observator înzestrat cu o mare putere de pătrundere, lupta dusă de principele Transilvaniei, Gabriel Bethlen, pentru păstrarea autonomiei și integrității teritoriale a țării în condițiile externe influențate de războiul de 30 de ani, de abilul joc între Poartă și Habsburgi și a strădaniilor de a întări pe plan intern autoritatea puterii centrale.

Alte cinci documente diplomatice influențate de războiul de 30 de ani, 1644—1645, se referă la relațiile principelui transilvănean Gheorghe Rákoczy I cu Habsburgii, precum și la eforturile depuse pe plan militar și diplomatic pentru a asigura statutul autonom al țării în conjunctura extrem de complexă a vremii.

Un număr de 27 de rapoarte diplomatice inedite, datorate ambasadorului württemberghez de la Viena, Jonas Schimpf, ilustrează acțiunile antiotomane ale principelui transilvănean Gheorghe Rákoczy II din anii 1658—1660, dar mai cu seamă atitudinea Curții vieneze față de evoluția situației militar-politice din Transilvania.

Rapoartele diplomatice datorate rezidentului württemberghez de la Viena, von Bühler, consemnează puternicul ecou înregistrat în capitala Imperiului habsburgic de răscoala românilor

transilvăneni de sub conducerea lui Horea, Cloșca și Crișan (1784—1785). De remarcat faptul că alături de propriile sale comentarii — inedite până acum — trimisul württemberghez la Viena a ținut să trimită Curții de la Stuttgart, în extenso, și copii de pe diferite relatări sosite din Transilvania cu privire la mobilurile și desfășurarea răscoalei. Cu acest prilej, în corespondența diplomatică württembergheză a fost depistat un exemplar — al treilea cunoscut până în prezent — al broșurii tipărite la Viena în 1784 de un autor austriac, G.M., și intitulată „Raport amănunțit despre tulburările produse în Transilvania“.

De un real interes pentru cercetarea istoriografică românească sînt informațiile oferite de o amplă descriere a Transilvaniei (217 file) text încă inedit, datorat unui autor anonim — probabil vreun student transilvănean al Universității din Stuttgart —, redactat în 1735 și intitulat „Noua descriere istorico-geografică și topografică a Daciei mediteraneene sau a principatului de astăzi al Transilvaniei“. Manuscrisul, păstrat în biblioteca de la Stuttgart, poate fi socotit drept o realizare monografică remarcabilă nu numai prin informațiile referitoare la realitățile din secolul al XVIII-lea dar, în același timp, și prin comentariile de ordin istoric privind trecutul mai îndepărtat al Transilvaniei. Astfel, autorul anonim remarcă printre altele cu deplină îndreptățire originea daco-romană a poporului român, scriind : „Traian, văzînd (rezistența dacilor — n.n.) a dispus mutarea (în Dacia — n.n.) a unor colonii romane care s-au alăturat cu timpul dacilor supraviețuitori, pentru ca, în fine, dintr-un asemenea amestec să rezulte românii, care sînt foarte numeroși și în Transilvania. Faptul că românii își trag originea din gînta latină este demonstrat cel mai bine de numele ce și-l dau, căci ei se numesc chiar și acum rumâni sau romani“. (Landesbibliothek Stuttgart, Cod. hist. Q. 112).

Un manuscris, inedit pînă acum, păstrat tot la biblioteca Landului Württemberg din Stuttgart și datorat consilierului aulic von Wagner, cuprinde o descriere extrem de interesantă (23 file) a minelor maramureșene, așa cum se înfățișau în anul 1760.

Arhiva din Frankfurt am Main, respectiv Actele Adunării Deputaților din statele Federației Germane (1816—1866), ale Adunării Naționale Germane din 1848—1849, precum și ale Minis-

terului de Externe al Puterii Centrale Provizorii din 1848—1849 s-au dovedit de asemenea o sursă deosebit de bogată pentru istoria țării române în deceniile 3—5 ale secolului al XIX-lea. Astfel, documentele diplomatice din anii 1828—1829 — cunoscute parțial și din fondurile austriece de arhivă — reflectă politica Rusiei țariste față de Moldova și Țara Românească în contextul războiului cu Poarta, punând în evidență procesul de ocupație militară a principatelor dunărene și telurile urmărite prin această acțiune.

De un interes cu totul deosebit sînt documentele privind relațiile guvernului provizoriu al Țării Românești din vara și toamna anului 1848 cu guvernul revoluționar german de la Frankfurt am Main. Deși e cunoscută în mare parte istoriografia române, corespondența adresată Dietei Germane de fruntașii revoluției române poate constitui totuși obiectul unor cercetări aprofundate, lămuritoare de sensuri și nuanțe. Dintre piesele documentare ale acestui insemnat moment al renașterii noastre naționale amintim: scrisoarea din 16/28 iunie 1848 adresată de Ioan Voinescu II, ministrul de externe al guvernului provizoriu de la București, președintelui Dietei germane; scrisoarea adresată din Frankfurt am Main la 30 august 1848 de Alexandru G. Golescu ministrului de externe al guvernului revoluționar german; corespondența referitoare la acreditarea lui Ion Maiorescu în calitate de reprezentant al guvernului provizoriu al Țării Românești pe lângă guvernul revoluționar de la Frankfurt am Main; memoriul adresat Dietei Germane la 29 septembrie 1848 de Ion Maiorescu; protestul adresat Marilor Puteri ale Europei în februarie 1849 de membrii fostului guvern provizoriu al Țării Românești și de alți fruntași ai emigrației revoluționare române.

Cîteva documente, inedite pînă în prezent, circumscriu atitudinea de neangajare a Dietei Germane de la Frankfurt adoptată față de intervenția trupelor țariste în Transilvania în vara anului 1849. În fine, alte cîteva documente inedite ilustrează atitudinea de neamestec a Bund-ului german — ca urmare a presiunilor exercitate în Dieta Germană de reprezentanții Prusiei și Austriei — în problema statutului principatelor dunărene, aflată în dezbaterile Conferinței de la Paris din 1856.

Documentele diplomatice depistate la Bonn, în arhiva politică a Ministe-

rului de Externe German, se referă la perioada 1867—1920, oferind informații asupra raporturilor politico-diplomatice, militare și economice ale României cu următoarele state: Rusia (1889—1914), Turcia (1867—1870), Anglia (1886—1919), Franța (1889—1920), Austria (1884—1914), Italia (1890—1919), Serbia (1886—1914), Bulgaria (1886—1918). A fost selectată seria completă a rapoartelor diplomatice germane din România, precum și cea a reprezentanților diplomați ai Reich-ului acreditați în statele mai sus-amintite.

Documentele depistate în arhiva federală de la Freiburg se referă la unele aspecte ale organizării armatei germane de ocupație din România în timpul primului război mondial (1916—1918), ilustrative fiind rapoartele privind administrarea teritoriului ocupat în anii 1916—1917, precum și acțiunile de luptă desfășurate de trupele germane pentru ocuparea Brașovului în toamna anului 1916.

Un alt grupaj de documente depistate în arhiva militară federală se referă la perioada celui de-al doilea război mondial: acțiunile de luptă desfășurate în Marea Neagră de Divizia 10 de siguranță germană și relațiile cu armata română; organizarea observării, înștiințării și siguranței navigației pe Dunăre în vara anului 1944. Un interes deosebit îl prezintă jurnalele de operațiuni și rapoartele unor generali și ofițeri germani (gen. Hansen, gen. Friessner), cuprinzînd numeroase informații referitoare la luptele duse de trupele române în timpul insurecției naționale armate din august 1944 împotriva vaselor germane de pe Dunăre în sectorul Galați — Hirșova, la Giurgiu, Corabia și Calafat.

Socotim că documentele depistate în arhivele și bibliotecile documentare din R.F.G. completează cu o serie de informații noi unele momente din istoria României, cu deosebire privity în context internațional, oferind cercetării științifice izvoare menite să aprofundeze și să nuanțeze teme de mare actualitate din trecutul național.

TIBERIU COLIBAN
COSTIN FENEȘAN

GRECIA

La Atena am cercetat, între 10—24 iunie 1981, bogatul fond documentar aflat la Biblioteca Națională și Biblioteca Parlamentului.

În timpul acestei scurte misiuni am urmărit totodată executarea cîopiilor

microfilme de pe manuscrisele și documentele cercetate de delegația D.G.A.S. în anul 1979.

Astfel, au fost microfilme documente provenite de la domnitori, mitropoliți, negustori români sau de la personalități grecești care au activat pe pământul țării noastre. Aceste izvoare reflectă evenimente petrecute la noi, sau confirmă faptul că țările române au fost pământul ospitalier pentru refugiul culturii și învățămîntului grecesc. Cîteva dintre ele sînt manuscrise care descriu viața și activitatea domnitorilor Nicolae și Constantin Mavrocordat, iar altele scrisori ale patriarhului Ierusalimului adresate domnitorului Ioan Duca.

Tot la secția de manuscrise a Bibliotecii Naționale au fost depistate și microfilme o serie de documente provenite din fosta Bibliotecă a Ierusalimului care se referă la : viața cultural-religioasă din țările române în secolele XVII—XIX ; însemnările zilnice ale domnitorului Alexandru Mavrocordat Exaporitul între anii 1682—1687 ; relatări despre Constantin Brîncoveanu și evenimentele din timpul războiului ruso-turc (1716).

Delegația noastră a realizat peste 2 000 cadre însumînd cca. 3 000 file document. Misiunile viitoare își pot îndrepta cercetările spre documentele aflate în următoarele colecții „Arhiva luptătorilor din 1821“, „Arhiva familiei Ipsilanti“ pe anii 1774—1786 și 1813—1829 și „Casa Comercială din Tesalia“ toate cuprinzînd referiri la relațiile negustorilor greci cu negustori din Transilvania.

Pentru sprijinul dat activității de conducerea Bibliotecii Naționale și de dl. Nicolopoulos T. șeful secției de manuscrise dorim să le aducem mulțumirile noastre și pe această cale.

La Biblioteca Parlamentului, acest important lăcaș de cultură înființat în anul 1845, cu un patrimoniu de 1,2 milioane cărți și un număr însemnat de hărți și manuscrise, am găsit documente privind relațiile româno-grecești și scrisori ale domnitorilor Nicolae Mavrocordat, Constantin Duca, Ștefan Cantacuzino și alții.

La această instituție am lăsat liste pentru microfilmarea unor manuscrise, cum sînt : ms. 17 care cuprinde o serie de scrisori adresate lui Ștefan Cantacuzino și Constantin Mavrocordat ; ms. 119 ce reprezintă un manual de retorică, logică, metafizică și etică a lui Neofit Duca închinat marelui ban Grigore Brîncoveanu ; ms. 64 care conține corespondența dintre turci, ruși și Carol al XII-lea, din anul 1711,

și o serie de scrisori ale lui N. Mavrocordat, Constantin Duca sau altele adresate de diferite personalități domnitorilor Constantin Brîncoveanu, Mihai și Constantin Contacuzino.

Și aici ne-am bucurat de o frumoasă primire pentru care mulțumim doamnei Maria Anastasopoulou, director al Bibliotecii Parlamentului. Discuțiile purtate au subliniat bunele relații dintre instituțiile noastre și posibilitatea de a le amplifica în viitor.

În ceea ce privește cercetarea documentelor de la Arhivele Statului din Grecia am aflat de la doamna Maria Hereti, directoarea acestei instituții, că pînă la rezolvarea problemei spațiului de depozitare (prin construirea în viitor a unui sediu al arhivelor) este dificil să se treacă la întocmirea unor inventare ale fondurilor și colecțiilor existente și, evident, nu sînt posibilități de a primi cercețatori pentru investigarea unui material neorganizat.

Un alt obiectiv al misiunii noastre a fost cercetarea documentelor aflate la unele mănăstiri de la Muntele Athos.

Și în acest an am reușit să obținem, în urma vizitei făcute la mănăstirile Hilandar și Simopetra de la Muntele Athos, un număr de 70 de xerocopii de pe documente emise în timpul domnitorilor : Alexandru Aldea (1433), Vladislav al II-lea (1453), Basarab cel Tânăr (1477), Vlad Călugărul (1493), Neagoe Basarab (1512), Mihai Viteazul și Matei Basarab.

Documentele emise la 15 martie 1433, la Tîrgoviște de Alexandru Aldea, la 29 aprilie 1453, la Tîrgoviște, de Vladislav al II-lea sau ceva mai tîrziu, în 1477, de Basarab cel Tânăr se referă la mănăstirea Bolintin și satele ce-i erau în stăpînire.

Alte documente, cum sînt cele de la Mihai Viteazul, fac referiri la m-rea Cotmeana și o serie de sate din Muntenia.

Tot aici am descoperit un document din anul 1570 prin care Alexandru, domnul Țării Românești, dăruia m-rii Bucovăț de lîngă Craiova locuri domnești în București.

Subliniem că toate aceste documente originale sau copii de pe documente originale sînt inedite.

Dată fiind bogăția de documente referitoare la țara noastră aflate în arhivele și bibliotecile din Grecia, considerăm util ca acțiunea de cercetare să fie continuată.

CORNELIȚA CRIVĂȚ
DAN LIVEZEANU

† Милостію Божію Іω Микхнѣ воевода и господинь въсоію землє
бггггровлахійское, синъ великаго и прѣдобраго александра воевода.

Дават господство ми сию повелѣніе господства ми болѣрином господства
и шпрѣв ключар и синові емѣ елице Богу припѣстит, якоже да мѣ ест
дин мѣсто за кѣшѣ ѿт варшш господства ми ѿт Букуреци идеже ест
ил сѣда Балач, ѿт наи прѣде врѣме, по что ест того више рѣх мѣсто гос-
подство ми да ѣ тем, господство ми, дадох и помиловал сѣм болѣрино
господства ми шпрѣв ключер сѣс сѣю више рѣх мѣсто за кѣшѣ раді вѣрна
мѣсѣх еже ест послѣжи ѿн господства ми по чюжде землє. Сего ра-
ді дадох и помиловал сѣм господства ми болѣринъ господства ми шпрѣв
ключер якоже да мѣ ест ѿчинѣ и въ [о]хаба и синові и вѣнком си и прѣ-
вчитом си и ни ѿт кождо непоколѣбимо по ризмо господства ми.

Сеже и свѣдѣтелѣе поставлѣхом господства ми: жупан Кирка велики двор-
ник и жупан Дмитръ велики лѣгофет и Мирослав вистинар и Петръ спа-
р и Радоул комис и Вентилъ столник Владоул пехарники и наю вел. постелник.

Исправник сам реч господства ми. И аз Герє, еже написах въ
тол град Букуреци, мѣсеца юлѣ дѣ дени; ѿт сѣзданіе мира до
сего писаніе въ лѣто 345

† Іω МИХНѢ ВОЕВОДА ^{l.s.} МИЛОСТІЮ БОЖІЮ ГОСПОДИНЬ

¹ Omisium completat de noi.

Traducere :

† Din mila lui Dumnezeu Io Mihnea voievod și domn a toată țara Ungrovlahiei, fiul marelui și preabunului Alexandru voievod. Dă domnia mea această poruncă a domniei mele boierului domniei mele, lui Oprea clucerul și fiilor lui, cîți Dumnezeu îi va dărui, ca să-i fie un loc de casă din orașul domniei mele, din București, unde a fost atunci Balaci, de mai înainte vreme, pentru că acel mai sus spus loc [este] * al domniei mele.

Iar întru acestea domnia mea am dat și am miluit însumi pe boierul domniei mele Oprea clucerul cu acest sus spus loc de casă, pentru slujba credincioasă cu care a slujit el domniei mele în țări străine.

Pentru aceea am dat și am miluit însumi domnia mea pe boierul domniei mele Oprea clucer ca să-i fie ocină și în ohabă și fiilor și nepoților săi și strănepoților săi și de către nimeni neclintit, după porunca domniei mele.

Iată și mărturiile am pus domnia mea : jupan Chirca mare dvornic și jupan Dumitru mare logofăt și Miroslav vistler și Pentru spătar și Radu comis și Vintilă stolnic și Vladul paharnic și Ianu mare postelnic.

Ispravnic însăși spusa domniei mele. Și eu Ghere, care am scris în orașul de scaun București, luna iunie 4 zile ; de la zidirea lumii pînă la această scriere, în anul 7096.

† Io Mihnea voievod L. S. din mila lui Dumnezeu domn.

Arh. St. București, colecția Xerografii Grecii, VII/22.